

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้วิจัยขอสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
  - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เมื่อจำแนก ตามสถานภาพตำแหน่ง
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

สมมติฐานของการวิจัย

สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2555 จำนวนทั้งสิ้น 1,413 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มประชากรโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 606-610 ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 389 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมา โดยได้รับคำปรึกษาจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ ให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์และคำถาม แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูผู้สอน และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยส่งแบบสอบถามไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างแล้วติดต่อขอรับแบบสอบถามด้วยตนเอง ภายในเวลาดำเนินการ ซึ่งแบบสอบถามที่ได้ส่งไปจำนวน 389 ฉบับ ได้รับกลับคืน 389 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้นำข้อมูลที่เก็บได้ ไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์และใช้สถิติวิเคราะห์ ดังนี้คือ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างด้วยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง แปลความหมายและจัดอันดับความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ด้วยค่า Independent Simple t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

สรุปผลของการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

บุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ ด้านการนิเทศ การเรียนการสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ที่มีจำนวนมากที่สุดในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านบริหารหลักสูตร โรงเรียนจัดอบรมให้ความรู้กับครู ในเรื่องหลักสูตรแกนกลางหลักสูตรท้องถิ่น

ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหาร ครู ควรร่วมกันคิด วิเคราะห์ กำหนดตัวชี้วัดและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จัดทำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ด้านการนิเทศการเรียนการสอน โรงเรียนจัดให้มีการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ หลากหลายและเป็นระบบ

ด้านการวัดผลและประเมินผล โรงเรียนส่งเสริม ให้ครูได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถทางการวัดผลประเมินผลการเรียน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมระดมสมอง ตัวแทนครูวิชาการและผู้บริหารเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 สรุปว่า

สภาพด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ขาดเอกสารประกอบหลักสูตร ครูไม่มีเวลาศึกษาหลักสูตรก่อนสอน ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรน้อย ทำให้ไม่สามารถสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดีเท่าที่ควร ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการนิเทศและการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรแก่ครู หรือนิเทศน้อย ไม่ทั่วถึงและไม่ต่อเนื่อง ผู้บริหารไม่ได้ให้การสนับสนุนการใช้หลักสูตรของคณะครู การจัดหาจัดทำวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอกับความต้องการของครู การจัดครูเข้าสอนไม่เหมาะสม หลักสูตรมีเนื้อหามากเกินไป ครูผู้สอนมีความรู้ในวิชาที่สอนไม่เพียงพอ รวมทั้งวิธีสอนเฉพาะทาง เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์

สภาพด้านการจัดการเรียนการสอน ครูศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล ภาระงานสอนของครูไม่เป็นไปตามความถนัด ครูขาดความรับผิดชอบงานที่มอบหมาย อัตรากำลังครูไม่พอเพียง ครู ไม่มีแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอ ปัญหาครอบครัวของเด็ก โรงเรียนขยายโอกาสมีเด็กที่ขาดความพร้อมมาก เนื่องจากเด็กที่มีความพร้อมไปเรียนที่โรงเรียนประจำอำเภอ ซึ่งปัจจุบันการเดินทางสะดวกมีรถรับส่ง ไม่มีการแนะแนวที่ค้ำยันต่อเนื่อง นักเรียนไม่สนใจการเรียน สิ่งแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยใกล้ร้านเกมส์

สภาพด้านการนิเทศการเรียนการสอน ศึกษานิเทศก์มีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง ให้ครูได้รับความรู้อย่างเต็มที่ ขาดงบประมาณและบริการสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนครู ไม่ให้ความสำคัญ ไม่มีความรู้ในการนิเทศ ไม่มีการวางแผนการนิเทศ ครู ไม่ยอมรับและไว้วางใจกัน

สภาพด้านการวัดผลประเมินผล ครูศึกษาเรื่องการวัดผลประเมินผลหาเทคนิควิธีในการเลือกใช้เครื่องมือ ครูไม่ทราบธรรมชาติวิชาซึ่งบางวิชาต้องวัดโดยการปฏิบัติจริง ครูไม่เห็นความสำคัญของการสอบวัด การวัดและประเมินผล

แนวทางการบริหารวิชาการด้านหลักสูตร ก่อนสอนครูมีการศึกษาหลักสูตรให้ดี มีการจัดอบรมให้ความรู้กับครู ในเรื่องหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรท้องถิ่น สร้างความตระหนักให้เกิดกับทุกฝ่าย

แนวทางการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหาร ครู ร่วมกันคิดวิเคราะห์ กำหนดตัวชี้วัดและ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จัดทำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดในการจัดการเรียนการสอน ศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล

แนวทางการบริหารวิชาการด้านการนิเทศการเรียนการสอน โรงเรียนจัดให้มีปฏิทินการนิเทศ และนิเทศอย่างสม่ำเสมอ หลากหลายและเป็นระบบ การสังเกตการสอน การเยี่ยมชมชั้นเรียน การให้คำปรึกษา แนะนำ การประชุมเชิงปฏิบัติการและให้ดำเนินการนิเทศการศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง การนิเทศการศึกษาควรเป็นการให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือครู ไม่ควรเป็นการตรวจสอบ ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จัดอบรมให้ความรู้ครู ผู้บริหาร โรงเรียน ศึกษานิเทศ

แนวทางการบริหารวิชาการด้านการวัดผลประเมินผล ส่งเสริม ให้ครูได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถทางการวัดผลประเมินผลการเรียน ครูผู้สอนต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนและการสอบให้ชัดเจน โดยจัดทำแผนการสอนและวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ในสมุดประจำชั้นกับจุดประสงค์ในคู่มือครู

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ในครั้งนี้ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมา อภิปรายผลตามจุดมุ่งหมายการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่มีการปฏิรูปการศึกษา ส่งผลให้โรงเรียนพยายามพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการปรับเปลี่ยน อีกทั้งหน่วยงานและบุคลากรก็มีการปรับเปลี่ยน โครงสร้าง มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนซึ่งต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งในด้านการจัดทำหลักสูตร ครูผู้สอนต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นซึ่งในส่วนนี้ครูยังขาดความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับด้านการจัดทำหลักสูตร อีกทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมน้อยในการจัดทำหลักสูตร ทำให้เกิดปัญหาการบริหารงานวิชาการขึ้น ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ยัง สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิศิษฐ์ ชาญสุข (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหา การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูวิชาการ ไม่แตกต่างกันทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ส่วนปัญหาการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ครูวิชาการเห็นว่า อยู่ในระดับน้อย และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของสิริจิต หอจันทิก (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การ บริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ได้มีการปฏิบัติงาน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การวางแผน การวัดผลและประเมินผล การนิเทศ การศึกษา การจัดการเรียนการสอนและ การส่งเสริมการสอน วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อ การเรียนการสอน และงานห้องสมุด แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นที่ปฏิบัติ คือ ศึกษาหลักสูตร แกนกลางเพื่อกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน วางแผนโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถของบุคลากร กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานในการวัดและประเมินผล จัดประชุมเชิง ปฏิบัติการเกี่ยวกับการปฏิบัติการเกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนการสอนในโรงเรียน ใช้สื่อให้ เหมาะสมกับเนื้อหาวิชากระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ของการใช้ห้องสมุด สำหรับกิจกรรม บางส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ คือ นำเทคโนโลยีมาช่วยในการวัดและประเมินผล ให้ครูมีส่วนร่วม

ประเมินผลการนิเทศ สำรวจความต้องการของผู้เรียนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บันทึกผลการใช้สื่อการสอน และเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในด้านการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษามากกว่าครูสายผู้สอน ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนโยบายด้านการบริหารและด้านการจัดการศึกษาน้อยกว่า และผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีความต้องการอย่างยิ่งใน การจัดการศึกษาให้เกิดความทัดเทียมกับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน รวมถึงการที่ต้องรับนักเรียนที่ขาดโอกาสในการศึกษามาเข้าเรียน เพื่อพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเต็มตามศักยภาพของผู้เรียน ผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาส จึงมีความมุ่งมั่น ในการจัดการพัฒนางานด้านการจัดการศึกษาให้มีความทัดเทียมกับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ส่วนครูผู้สอนมีความมุ่งมั่นในเฉพาะส่วนงานด้านการเรียนการสอน และงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายซึ่งเป็นภาระงานที่นอกเหนือการสอน เป็นผลให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความแตกต่างไปจากผู้บริหาร ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อภิเชก แก้วไทย (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 และ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพ การบริหารงานโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 และ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร อยู่ในระดับมาก ผู้บริหาร ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 และ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้วิจัยได้สอบถามกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งในแต่ละด้านดังนี้

ด้านบริหารหลักสูตร โรงเรียนต้องมีการจัดอบรมให้ความรู้กับครู ในเรื่องหลักสูตร
แกนกลาง หลักสูตรท้องถิ่น

ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหาร ครู ร่วมกันคิด วิเคราะห์ กำหนดตัวชี้วัดและ
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จัดทำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ด้านการนิเทศการเรียนการสอน โรงเรียนจัดให้มีการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ หลากหลาย
และเป็นระบบ

ด้านการวัดผลและประเมินผล โรงเรียนมีการส่งเสริม ให้ครูได้รับการพัฒนาความรู้
ความสามารถทางการวัดผลประเมินผลการเรียน

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชาติ สตะ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในเขตอำเภอเขาสวนกวาง สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถม
ศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ส่วนปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ต่อความมีประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
วิชาภาษาไทย ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลและด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ คณิตศาสตร์
ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อะบบปัจจัยด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี
ทางการศึกษา วิชาวิทยาศาสตร์ ได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล วิชาภาษาอังกฤษ ได้แก่
ปัจจัยด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและด้านการวัดผลและประเมินผล ข้อเสนอแนะ
แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กควรมีหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้แบบ
บูรณาการ ใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย วัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง
มีการประกันคุณภาพภายใน โดยการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และยังคงสอดคล้องกับผลการวิจัย
ของ นุถูล เวศสุวรรณ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา
ต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนสตึก 1 สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามุรธิมย์ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็น
ต่อการบริหารงานวิชาการโดยรวม 12 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับได้ดังนี้
ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการประสาน
ความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ
เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมสนับสนุน
งานวิชาการแก่บุคคล ชุมชน ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการส่งเสริมความรู้ ทางวิชาการแก่ชุมชน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อสภาพการบริหารงานวิชาการทั้งโดย รวมและรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ได้จากการวิจัย คือ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนางานวิชาการ และควรมีการวางแผนการทำงานให้เป็นระบบ

3. ผลการวิเคราะห์การประชุมระดมสมองของผู้บริหารและครูวิชาการเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

ด้านหลักสูตร ก่อนสอนครูมีการศึกษาหลักสูตรให้ดี มีการจัดอบรมให้ความรู้กับครู ในเรื่องหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรท้องถิ่น ให้มีการจัดหาเอกสารหลักสูตรให้พร้อม ส่วนกลางควรจัดงบประมาณเพื่อพัฒนาด้านความรู้การนำหลักสูตรไปใช้ให้กับ ศึกษานิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างความตระหนักให้เกิดกับทุกฝ่าย

ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหาร ครู ร่วมกันคิด วิเคราะห์ กำหนดตัวชี้วัดและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จัดทำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดในการจัดการเรียนการสอน ศึกษาค้นคว้า เป็นรายบุคคล

ด้านการนิเทศการเรียนการสอน โรงเรียนจัดให้มีปฏิทินการนิเทศ และนิเทศอย่างสม่ำเสมอ หลากหลายและเป็นระบบ การสังเกตการสอน การเยี่ยมชั้นเรียน การให้คำปรึกษา แนะนำ การประชุมเชิงปฏิบัติการและให้ดำเนินการนิเทศการศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และควรวหาวิธีการและกระบวนการนิเทศที่หลากหลายและควรเน้นการนิเทศทางตรง การนิเทศการศึกษา ควรเป็นการให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือครู ไม่ควรเป็นการตรวจสอบ ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง จัดอบรมให้ความรู้ครู ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศน์

ด้านการวัดผลประเมินผล ส่งเสริม ให้ครูได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถทางการวัดผลประเมินผลการเรียน ครูผู้สอนต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนและการสอบ ให้ชัดเจน โดยจัดทำแผนการสอนและวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ในสมุดประจำชั้นกับจุดประสงค์ในคู่มือครู ใช้ผลการสอบแต่ละครั้งให้เกิดประโยชน์โดยตรงและโดยอ้อม ทั้งต่อตัวเด็กและตัวครู

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการบริหารหลักสูตร จัดให้มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร วางแผน ร่วมกันในการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง จัดอบรมหรือแนะนำให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักสูตรให้กับครูผู้สอน

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน มีการประชุมวางแผนดำเนินการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่นและชุมชน ฝึกให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์สังเคราะห์ เรียนรู้การแก้ปัญหาต่างๆอย่างหลากหลาย

1.3 ด้านการนิเทศการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูนำผลการนิเทศมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทาง ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ติดตามวัดผลประเมินผลการปฏิบัติงานของครูใช้เป็นข้อมูลประกอบการนิเทศ

1.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล จัดให้มีการวัดผลประเมินผลโดยเน้น การประเมินตามสภาพจริง นำผลการวัดและประเมินการเรียนการสอนของครูมาวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา

2.3 ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา

2.4 ศึกษาความต้องการการดำเนินงานบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาตามทัศนะของผู้เรียน และผู้ปกครอง